

RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

Warszawa,

Adam Bodnar

VII.602.15.2018. JZ

Pan
Wojciech Hermeliński
Przewodniczący
Państwowej Komisji Wyborczej
ul. Wiejska 10
00-902 Warszawa

Do Rzecznika Praw Obywatelskich wpłynęło w ubiegłych latach szereg skarg obywateli, którzy podnosili problematykę funkcjonowania rejestrów i spisów wyborców. Mając na względzie wagę powyższego zagadnienia dla realizacji gwarancji zasady powszechności wyborów, podjąłem jej pogłębioną, możliwie wszechstronną analizę.

Część ze skarg obywateli dotyczyła trudności w dokonaniu wpisu do rejestru i spisu wyborców. W tym kontekście chciałbym zwrócić szczególną uwagę **na sytuację wyborców nigdzie niezamieszkałych, bezdomnych**. W ostatnich dniach otrzymałem **kolejną już skargę od obywatela bezdomnego, któremu odmówiono wpisu do rejestru wyborców**.

Pragnę przypomnieć, że w swoich wystąpieniach skierowanych do Państwowej Komisji Wyborczej z dnia 10 grudnia 2015 roku i 10 maja 2016 roku przedstawiłem wynikające z sygnałów od obywateli i moich analiz, postulaty koniecznych zmian w przepisach regulujących udział w wyborach wyborców nigdzie niezamieszkałych.

Z satysfakcją przyjąłem wówczas informację o skierowaniu, w wyniku tej korespondencji, przez Państwową Komisję Wyborczą w dniu 23 maja 2016 r. pisma do Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji (sygn. ZPOW 420-3/16). Z uwzględnieniem moich propozycji została zawarta w nim prośba o rozważenie zmiany rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 27 lipca 2011 r. *w sprawie rejestru wyborców oraz trybu przekazywania przez Rzeczpospolitą Polską innym państwom*

członkowskim Unii Europejskiej danych zawartych w tym rejestrze (Dz. U. z 2017 r., poz. 1316) w zakresie zasad dopisywania do rejestru wyborców osób nigdzie niezamieszkałych. Niestety, późniejsza moja korespondencja z MSWiA nie przyniosła satysfakcjonujących rozstrzygnięć w tym zakresie.

Wspomniana sprawa wyborcy, która wpłynęła do Rzecznika 1 sierpnia 2018 roku wskazuje wyraźnie, że wyborcy nigdzie niezamieszkali napotykają wciąż na poważne trudności w realizacji swoich praw wyborczych. W omawianej sprawie Prezydent m.st. Warszawy w uzasadnieniu decyzji o odmowie wpisu do rejestru wyborców podniósł, że: „Wzór wniosku o wpisanie do stałego rejestru wyborców został określony w rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 27 lipca 2011 r. w sprawie rejestru wyborców oraz trybu przekazywania przez Rzeczpospolitą Polską innym państwom członkowskim Unii Europejskiej danych zawartych w tym rejestrze (Dz. U. z 2011 r. Nr 158, poz. 941 z późn. zm.) i wymaga wskazania adresu pod którym wnioskodawca zadeklaruje stałe zamieszkanie [...] w przedmiotowej sprawie, wnioskodawca nie wskazał swojego adresu zamieszkania, a jedynie zadeklarował pobyt na terenie m.st. Warszawy. Wobec powyższego należy uznać, że nie zostały spełnione przesłanki Kodeksu wyborczego pozwalające na dopisanie [...] do rejestru wyborców m.st. Warszawy prowadzonego przez Prezydenta m.st. Warszawy”.

Pozwalam sobie załączyć moje wystąpienie z dnia 10 grudnia 2015 roku, w którym zawarłem wyniki moich analiz dotyczących problemów wyborców nigdzie niezamieszkałych w udziale w wyborach (w szczególności dotyczących wpisu do rejestru wyborców).

W związku z powyższym, działając w oparciu o art. 16 ust. 1 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U. z 2017 r., poz. 958 ze zm.) zwracam się do Pana Przewodniczącego z uprzejmą prośbą o opinię na temat konieczności podjęcia działań mających na celu pełne zagwarantowanie praw wyborczych osób nigdzie niezamieszkałych, w szczególności w kontekście funkcjonowania rejestrów i spisów wyborców.

Załącznik 1.